

KAMMERADVOKATEN

1161 København K. den 10. december 1991

Journal nr. 40-1026 BG/st

Vimmelskallet 47
Telefon: 33 15 20 10
Telegr.: Copenhagen
Postgiro: 6 43 24 41
Telex: 16010 CPHLAW DK
Telefax: Int.: 45-33 15 61 15

MILJØMINISTERIET

Miljøstyrelsen J. NR.: 356/555-0001

11 DEC. 1991

BREV NR.: 97 BILAG:

Miljøstyrelsen
Tilsyns- og Lovkontoret
Strandgade 29
1401 København K.

Miljøstyrelsen har ved skrivelse af 11. juli 1991 (j.nr. M 356/550-0001) anmodet om min vurdering af, hvorvidt der bør anlægges retssag mod Grindsted Products A/S med henblik på at få dømt selskabet til at refundere udgifter til undersøgelser og afværgeforanstaltninger, som er afholdt af eller skal afholdes af det offentlige i medfør af depotlovens § 9 for at hindre eller begrænse udsivning til havet fra selskabets kemikaliedepoter i Kærgaard Plantage. Jeg bemærker i den anledning:

Af Miljøstyrelsens skrivelse fremgår, at selskabet i perioden fra 6. december 1956 til 1. juni 1973 i seks gruber i Kærgaard Plantage deponerede kemikalieholdigt spildevand hidrørende fra selskabets produktion af hjælpestoffer til levnedsmiddel- og lægemiddelproduktion. Deponeringen skete i henhold til en den 6. december 1956 mellem selskabet og Klitdirektoratet indgået etårig aftale, som blev forlænget og senere afløst af en række landvæsenskommissionskendelser.

Ved en landvæsenskommissionskendelse af 15. oktober 1971 fik selskabet tilladelse til udtømning indtål 3. november 1974. Udtømning af stoffer, som giver luftgener, skulle dog ophøre senest 3. november 1971, og de øvrige udtømninger skulle nedtrappes gradvis, således at de ophørte helt den 3. november 1974.

I overlandvæsenskommissionens kendelse af 6. september 1972 fastsattes en række specifikke vilkår for spildevandsudledningen. Kendelsen stadfæstede den ovennævnte landvæsenskommissions afgørelse om, at udtømningen skulle ophøre den 3. november 1974. Det er i kendelsen anført, at tilladelse til dumpning eller lignende ville betyde en eventuel afkortning af udledningstilladelsen.

Under et møde i Ministeriet for Forureningsbekæmpelse den 13. november 1972 drøftede repræsentanter for selskabet og ministeriet udformningen af en dumpningstilladelse til selskabet. Direktør Vis-sing, Grindsted Products A/S, oplyste i den forbindelse "at spørgs-målet havde været drøftet på et bestyrelsesmøde. Man havde berørt mulighederne for at tømme tre af gruberne for indholdet, hvilket var på 2.500 m³. Når bunden var tør, kunne man fylde dem op med sand og derefter lukke dem med plastfolie, således at man på denne måde i videst muligt omfang reablerede området. Det måtte dog gøres klart, at man intet kunne stille op med det, som var sivet ned i grundvandssystemet."

Den 22. november 1972 udstedte Ministeriet for Forureningsbekæmpelse imidlertid en dumpningstilladelse i henhold til bekendtgørelse nr. 19. af 19. januar 1972 om forbud mod udkastning fra skibe af visse materialer. Udledningen til Kærgaard Plantage ophørte pr. 1. juni 1973. Dumpningstilladelsen meddeltes på bl.a. følgende vilkår:

"Det er aftalt, at værket i samarbejde med Miljøstyrelsen skal overveje foranstaltninger til indskrænkning af eventuelle fremtidige gener fra gruberne i Kærgaard Plantage. Disse foranstaltninger udføres for værkets regning."

Aktieselskabet Grindstedværket meddelte ved skrivelse af 30. august 1973 Miljøstyrelsen:

"Udtømningen af spildevand ophørte endeligt pr. 1. juni i år. Vi har derfor afventet, gruberne skulle blive tomme, hvilket er sket i løbet af sommeren. I løbet af efteråret og vinteren var det herefter tanken at afbrænde tagene over gruberne og derefter fylde dem op med 2 meter sand, hvorefter områderne skulle tilplantes. En sådan reablering vil

kunne forventes godkendt af Direktoratet for Statsskovvæsenet.

Vi kan tilføje, at vi også, efter at gruberne er tømt, har holdt disse under observation, og det har vist sig, at der kun er en meget svag lugt omkring en af gruberne samt undertiden ved stranden. Der er da heller ikke forekommet en eneste klage i sommerens løb til trods for 3 kraftige varmebølger, hvorfor vi regner med, at ovennævnte foranstaltninger skulle være fuldt tilstrækkelige."

Miljøstyrelsen underrettede i skrivelse af 24. september 1973 Fredningsnævnet for Ribe Amts Fredningskreds om, at man havde taget de i Grindstedværkets skrivelse af 30. august 1973 indeholdte oplysninger til efterretning, og at man på daværende tidspunkt ikke fandt grundlag for at foretage videre i sagen.

Ved et møde afholdt af Fredningsnævnet for Ribe Amts Fredningskreds den 8. oktober 1973 meddeltes, at såvel Fredningsplansudvalget som Direktoratet for Statsskovbruget og Blåvandshuk Kommune havde tiltrådt den i A/S Grindstedværkets skrivelse af 30. august 1973 beskrevne plan for retablering af gruberne i Kærgaard Plantage.

Overklitfoged A. Fejlberg meddelte ved skrivelse af 9. januar 1974 Grindstedværket, at man havde besigtiget retableringsarbejdet i grubeområdet i Kærgaard Plantage, og at man havde fundet dette absolut tilfredsstillende. Arbejdet var udført under distriktets stadige tilsyn og i overensstemmelse med de gældende direktiver. Det fremgår videre af skrivelsen, at retablering af området kun mangler dæmpning af grubearealerne, hvilket i henhold til aftale skulle udføres af Skov- og Klitvæsenet for værkets regning.

Jeg må formode, at dette er sket.

Forurening hidrørende fra kemikalieaffald, der er spildt, henlagt eller nedgravet før den 1. april 1976, og som kan have skadelig virkning for mennesker og miljø, omfattes af lov om affaldsdepoter i medfør af § 1 i denne lov.

Amtsrådet foretager i medfør af § 4 i samarbejde med kommunalbestyrelsen en registrering af affaldsdepoter og udarbejder oversigter over, hvor der bør foretages undersøgelse eller træffes afværgeforanstaltninger for at sikre, at de i § 1 omhandlede depoter ikke medfører forurening af omgivelserne eller indebærer risiko herfor.

Miljøministeren afgør i medfør af lovens § 5, stk. 1, i hvilken rækkefølge registrerede affaldsdepoter skal fjernes. Amtsrådet forestår i medfør af lovens § 7, stk. 1, fjernelse af depoterne og afholder i medfør af § 9, stk. 2, jfr. § 21, omkostningerne herved.

Det følger af § 3, stk. 3, at myndighederne kan søge udgifter afholdt i medfør af loven godtgjort af den, som er ansvarlig for affaldsdepotet.

Spørgsmålet, om Ribe Amtskommune kan kræve omkostningerne ved de i henhold til affaldsdepotloven iværksatte foranstaltninger godtgjort af Grindsted Products A/S, må afgøres enten efter dansk rets almindelig erstatningsregel, culpa reglen, eller efter aftaleretlige synspunkter.

Selskabets deponering af kemikalieaffald er foretaget først i henhold til de årlige aftaler med Klitdirektoratet og senere i henhold til en række Landvæsenskommissionskendelser. Intet tyder på, at de således fastsatte foreskrifter for deponering er overtrådt. Der er derfor ikke grundlag for at antage, at selskabet ved de foretagne deponeringer har handlet ansvarspådragende overfor det offentlige. Jeg bemærker herved, at alene et culpaansvar kunne komme på tale jfr. Cheminovadommen fra høfte 42 og Rockwool-dommen (UFR 1991, side 674 H).

Spørgsmålet er herefter, om selskabet på grundlag af den i forbindelse med dumpningstilladelsen af 22. november 1972 indgåede aftale, hvorefter selskabet sammen med Miljøstyrelsen skulle overveje foranstaltninger til indskrænkning af eventuelle fremtidige gener fra gruberne, har påtaget sig en forpligtelse til at afholde omkostningerne ved de iværksatte og påtænkte foranstaltninger.

Den indgåede aftale fastslår, at selskabet skal betale for de nævnte foranstaltninger, men fastlægger ikke omfanget af disse foran-

staltninger. Der kan derfor ikke i aftalen hentes støtte for det synspunkt, at selskabet har påtaget sig en forpligtelse til at afholde omkostningerne ved de forureningsbekæmpende foranstaltninger, som først mange år senere er anset for nødvendige.

Hertil kommer, at det af referatet af mødet i Fredningsnævnet for Ribe Amts Fredningskreds den 8. oktober 1973 fremgår, at såvel Fredningsplansudvalget som Direktoratet for Statsskovbruget og Blåvandshuk Kommune havde godkendt den af selskabet foretagne plan for retablering af gruberne i Kærgaad Plantage. Af Overklitfoged A. Fejlbergs skrivelse af 9. januar 1974 fremgår, at disse planer blev realiseret af selskabet. De mellem selskabet og de offentlige myndigheder indgåede aftaler må således anses for opfyldt.

Aftaleretlige synspunkter kan således efter min opfattelse ikke begrunde et krav mod selskabet.

På den baggrund tillader jeg mig at indstille, at krav mod Grindsted Products A/S vedrørende de i perioden fra 1956 til 1973 foretagne deponeringer af affald i Kærgaad Plantage frafaldes, og at dette meddeles selskabet.

Med venlig hilsen

Ole Fentz